

[Kaj Hansen.]

Der er også andre ting, der kan gøre én betænkelig ved denne sag. Har dette noget med den frie aktionsret at gøre? Er det sådan, at forslagsstilleren tænker sig, at arbejderne skal betale disse ansættelsesforhold ved på anden måde at lade sig binde fagretligt? Så kan jeg næsten på forhånd sige, at fagbevægelsen har ikke nogen tanker om at give afkald på sin frie aktionsret.

Men det er da klart, at det er et meget stort krav i arbejderbevægelsen at få trykthed i ansættelsen, og der er også kommet mange ting frem, bl. a. det spørgsmål, som er ganske ligetil, hvorfor arbejderne ikke skal være med til at bestemme, hvem der skal ansættes på virksomhederne, og hvem der skal afskediges. Det er simpelt hen et spørgsmål om medbestemmelsesret.

Hvis man virkelig vil gøre dansk arbejderbevægelse en tjeneste, så går man ind for de utallige krav, der er kommet fra arbejderbevægelsen om at give arbejderklassen her i landet medindflydelse på alle områder, også hvad angår trykthed i ansættelsen.

Mølgaard (DR):

Jeg føler i virkeligheden ingen grund til at betvivle den gode vilje bag dette forslag, men den gode vilje gør det ikke alene. Der er behov for at sætte sig konkret ind i de faktiske forhold og de reelle behov, i baggrunden for den eksisterende tingenes tilstand, og i den henseende vil jeg nok kritisere forslagsstillerens indsats.

Retsforbundets gruppe er for så vidt enig i det synspunkt, at diskrimination, ulighed, kløfter osv. imellem befolkningsgrupper er af det onde, men forskellige vilkår i et sæt henseender kan godt betinge mangt et sted også andre forskelligheder.

Lad os nu tage tjenestemændene. Samfundet har en vis interesse — endog en stor interesse — i at opretholde visse livsvigtige samfundsfunktioner i enhver situation. Tjenestemandssystemet er bygget op for at sikre dette, og det har i høj grad bidraget hertil. Der har været behov for at betale en vis pris for dette, der er ydet visse goder, f. eks. pension, men den er da rigtignok også blevet benyttet som argument under andre omstændigheder, hvor lønforholdene i øvrigt diskuteredes for disses vedkommende.

Man kan så spørge, om tjenestemandsan-

tallet er for stort i forhold til behovet for at holde de egentlige nødvendige samfundsfunktioner i gang i enhver situation. En vis erkendelse af, at det har været for stort, er vel baggrunden for, at tjenestemandsaftallet er på vej nedad, at man på flere og flere områder overenskomstansætter i stedet for at opretholde tjenestemandstillinger. Det er i orden mange steder, men det er også diskutabelt andre steder, har vi oplevet.

Er tjenestemandsgoderne for store? I visse perioder har de måske nok været det. Det vil vi gerne være med til at se på, ligesom vi gerne vil være med til at se på offentligt overenskomstansattes vilkår for at sikre ligheden så langt, som lighedsbetragtninger kan bære.

Tjenestemandssystemet er baseret på en tjenestemandsslov, og når man ser, hvor mange detaljer den rummer med hensyn til opsigelsesregler, uopsigelighed reelt, tjenesteplichtsregler, ferieregler, pensionsregler, ja, så må jeg over for dette sige, at vi vil ikke være med til at påtrykke det private erhvervsliv og det øvrige arbejdsmarked vilkår af den art. Vi må sige nej til at overføre disse ting til det private arbejdsmarked, som i øvrigt også meget vil have sig det frabedt.

Behovene er overordentlig forskellige, og ønskerne varierer inden for de enkelte grene af samfundslivet, specielt da også inden for det private område.

På det private arbejdsmarked har vi en ulighed mellem to kategorier af ansatte, kaldet funktionærer og arbejdere. Principielt er det for så vidt urimeligt at hive en kategori af lønmodtagere ud og sige: de skal have de og de ansættelsesvilkår, de og de opsigelsesregler, de og de efterlønsregler og de og de afskedigelsesregler, sådan som funktionærloven gør det i dag. Men der er grund til at holde fast på det synspunkt, at funktionærgoderne egentlig er af overordentlig begrænset værdi, fordi disse lønmodtagere får lov til at betale for disse goder; der er nemlig intet i verden, der er gratis.

Jeg tror ikke, at der er skabt de store uligheder mellem de kategorier af lønmodtagere, der er ansat på henholdsvis overenskomstvilkår og funktionærlovens vilkår. Retsforbundets gruppe går ind for aftalefriheden og for parternes selvbestemmelsesret. Vi finder, at frihed er det bedste guld i